No. 115. 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Dingsdag 16 Mei.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 13den Mei.

Gisteren heeft de kamer der pairs het ontwerp van een millioen uitzet aan de Prinses *Louise* met 91 tegen 18 stemmen aangenomen. De heeren *Dubouchage* en *de Dreux-Brézé* waren degenen die zich tegen de voordragt hooren lieten. Den eerste was de ongenoegzaamheid van het bijzonder domein, door den Koning ten behoeve zijner kinderen afgestaan, niet genoegzaam gebleken; hij verlangde daaromtrent toelichtingen alvorens zijne stem te geven; de laatstgenoemde kon zich niet begrijpen, dat men thans, na vijf jaren, de onderhavige voordragt deed, dan door te vooronderstellen, dat dezelve in verband stond tot de onderhandelingen met het belgisch bewind geopend voor de teruggave der kosten door Frankrijk gemaakt, om vorst *Leopold* op den belgischen troon te handhaven. De hertog *van Broglie* merkte aan den voorgaanden spreker op, dat de beide door hem genoemde aangelegenheden afgescheiden en onafhankelijk van elkander waren, en wat de laatstgenoemde kwestie betrof, de likwidatie daarvan hangende bleef, om dat men niet wist, wie de ware schuldenaar was, of Belgie, of Holland zou betalen. Wanneer gij denkt dat Koning *Willem* de schuld zal betalen, dan zult gij lang wachten, was het korte wederantwoord van den heer *de Dreux-Brézé*.

De afgevaardigden hebben de wet op het zout nog niet afgehandeld.

— De *Moniteur* houdt heden het volgend rapport van den minister van justitie *Barthe*:

Sire, Uw grootmoedig hart heeft tot de laatste sporen van onze burgertwisten willen uitwisschen. Van den troon, voor zeven jaren, ter handhaving onzer instellingen en ter verdediging onzer wetten opgerigt, heeft Uwe Majesteit voor weinige dagen, door eene groote edelmoedige daad, aan alle Franschen het teeken van vergeten en vergeven gegeven; maar de geslotene deuren van St. Germain l'Auxerrois brengen nog eene herinnering te weeg, welke Uwe Majesteit heeft besloten uit te wisschen: een arrondissement van Parijs moet niet langer van zijne parochiekerk beroofd blijven.

Ik heb de eer aan Uwe Majesteit het besluit voor te stellen, dat de kerk van St. Germain l'Auxerrois onmiddelijk aan de eeredienst weêrgegeven worde.

Dit rapport is door de koninklijke goedkeuring achtervolgd geworden. Men merkt heden in den *Temps* een artikel op, geteekend *Pagès*, de l'Ariège, waarin de gemoederen worden voorbereid op den maatregel in het bovenstaand rapport vervat, en meent dat het ministerie van de gelegenheid door dit artikel aan de hand gedaan heeft partij getrokken, om het besluit terstond publiek te maken. De vermelde kerk zal herstellingen moeten ondergaan, en reeds terstond heeft men werkvolk daarheen gezonden.

— Naauwelijks zijn de poorten voor de staatkundige gevangenen geopend, of de policie is er op uit, om dezelve op nieuw te vullen. Nog gisteren werd zeker persoon, wegens beleedigende uitdrukkingen omtrent den persoon des Konings, in St. Pelagie gebragt. De meest bijzondere waakzaamheid is tevens aanbevolen ten opzigte der vele vreemdelingen, die thans dagelijks in de hoofdstad aankomen. Reeds zijn verscheidene huiszoekingen gedaan, die echter tot niets geleid hebben.

— *Meunier* heeft voor de plaats zijner uitbanning New-Orleans verlangd. Tegen de helft dezer maand zou hij naar Brest vertrekken.

— Het Koninklijk gezin zal den 1sten junij, voor de viering van het huwelijk des hertogs *van Orleans*, naar Fontainebleau vertrekken.

— Verscheiden der aanzienlijkste kooplieden van Havre zijn voor eenige dagen, om ondersteuning in hunne handelzaken, herwaarts gekomen. Van wege de voornaamste handelhuizen is hun hier een voorschot van 10 millioen fr. gedaan, waardoor men zich vleide een einde aan de gedwongene verkoopen te Havre te stellen en daarmede den handel op te beuren.

— Men zal zich herinneren hetgeen onlangs vermeld werd aangaande het onvoegzaam gedrag van den spaanschen gezant *Campuzano* in 's Konings tegenwoordigheid. Gemelde gezant is sedert niet meer ten hove verschenen, terwijl zijn secretaris met onzen minister van buitenlandsche zaken de zaken behandelt. Men verzekert tevens dat het gouvernement bij het bestuur te Madrid op de verplaatsing van den heer *de Campuzano* heeft aangedrongen.

Onze gezant te Madrid, de heer *Latour-Maubourg*, wordt tegen het einde dezer maand te Parijs verwacht. Men schijnt van de voldoening door het spaansch bestuur te geven, op de klagten wegens het gedrag van den heer *Campuzano*, den al of niet terugkeer van den heer *Latour Maubourg* afhankelijk te willen maken.

— De jongste tijdingen uit het zuid-oostelijk Spanje, hebben gisteren aanleiding gegeven tot eene conferentie bij den president van den raad, bij welke vereeniging de voornaamste personadjes, in de laatste twee jaren uit Spanje geweken, tegenwoordig waren. Men heeft daarin de vooronderstelling opgeworpen, dat de nieuwe onlusten in Katalonie tot de onafhankelijkheidsverklaring van dat gewest konden leiden, en sprak men tevens van onlusten op Sardinie, waar men het voorbeeld van het nieuw te vormen federaal bestuur te Barcelona zoude willen volgen. Een en ander had in de vergadering veel verlegenheid doen ontstaan op de vraag, wat Frankrijk bij eene verwezenlijking van hetgeen men te Barcelona vreest, te doen stond, en of hetzelve dan nog welligt niet verpligt wezen zou, om de nieuwe revolutie aan die zijde van het schiereiland te beteugelen.

Gisteren werd omtrent de gebeurtenissen te Barcelona de volgende telegrafische depeche van gouvernementswege bekend gemaakt:

» Perpignan, den 9den, des avonds.

» Den 4den zijn detachementen der koninklijke britsche marine te Barcelona ontscheept en hebben eenige stukken bediend, de plaats Rambla bestrijkende.

» Op den 6den werden nieuwe onlusten voor onvermijdelijk gehouden, daar de straffeloosheid der anarchisten haar wel aanmoedigen moest.

» Den 9den verkeerde men te Figueiras in ongerustheid."

Heden heeft men volstrekt geene nadere tijdingen die meerder licht verspreiden over het gebeurde, 't welk intusschen uit de enkele losse zinsneden van de depeche reeds genoegzaam blijkt van zeer bedenkelijken aard te zijn geweest.

— Het *Journal des Débats* geeft een overzigt van de gebeurtenissen in Katalonie, die blijkbaar de voorbereiding waren van de beweging te Barcelona. Zoo als reeds dikwijls, gaven de vorderingen der karlisten in genoemd gewest ook nu weder de anarchisten het middel aan de hand, om eene beweging te verwekken. Thans ging deze laatste uit van de stad Reuss, de tweede van Katalonie, met eene bevolking van 25,000 zielen. Daar stelde de kommandant van een vrijkorps, uit miguelets en nationale garde zamengesteld, don *F. Sillera* geheeten, den 26sten jl., op de tijding van de inneming van Solsona door de karlisten, zich aan het hoofd der beweging, tegen welke de stads-kommandant zich vergeefs zocht te verzetten, wordende in deze zijne poging zelfs zwaar gekwetst. Van Reuss meester zijnde, rukte de opstandelings-troep naar het vijf uren verder gelegene Tarragona, welke stad echter door de maatregelen van den generaal *Aijerbe* eenigen weerstand bood, doch ten laatste ook voor het oproer zwichten moest. Na omtrent den 30sten van Tarragona te zijn meester geworden, schijnen de opstandelingen naar Barcelona te zijn voortgerukt, waar zij hunne aanhangers hadden, die de gelegenheid slechts wachtende waren, om het hoofd op te steken. Het blijkt met derdaad, dat de anarchisten op den 4den te Barcelona zich van het tribunaal en het stadhuis hebben meester gemaakt, en eerst den volgenden dag van daar konden verdreven worden. Zij hadden van de gelegenheid gebruik gemaakt dat de kapitein-generaal van Katalonie, baron *de Meer*, naar Solsona afgetrokken was, terwijl de staat van beleg kort te voren was opgeheven.

Het revolutionnair dagblad van Barcelona *el Vapor*, van den 2den, behelst nog niets dan hetgeen tot den 28sten te voren was voorgevallen.

— Uit Madrid gaan de berigten tot den 5den. De cortes hadden met de discussie van de wet voor de rekeningen een aanvang gemaakt; dezelve had nog niets belangrijks opgeleverd. Men zeide te Madrid, dat de generaal *Oraa* van het bestuur in last had gekregen, om het in handen der karlisten gevallene Cantavieja tot elken prijs te hernemen.

— De berigten van de grenzen gaan uit Bayonne tot den 8sten en uit St. Sebastiaan tot den 7den. Het blijkt uit dezelve dat er toen tusschen de beide partijen nog niets ernstigs ondernomen was. *Irribarren* had Pampeluna den 4den nog niet verlaten. Don *Carlos* bevond zich den 5den nog te Estella. De expeditie over den Ebro scheen geheel opgegeven; in de tegenwoordige omstandigheden scheen men zelfs de afdeeling onder *Cabrera* wel terug te verlangen. De karlistische infanterie die op de linie van de Ega had gestaan, was naar Estella ontboden, om de bataillons te ver-

vangen die op Ernani waren gerigt. Van de andere zijde hadden de Christinos thans te St. Sebastiaan en in den omtrek 42 bataillons bijeen. De generaal *Espartero* werd er den 7den of 8sten gewacht.

Al hetgeen tusschen beide partijen tot op den 7den is voorgevallen bepaalt zich tot het volgende: Op den 4den is de generaal *Jauregui (el Pastor)*, aan het hoofd der 5de christinische legerafdeeling, de rivier te Loyola overgetrokken, en heeft zich meester gemaakt van zeker gebouw op den grooten weg, Aguirre genaamd; den 5den hebben er niets dan eenige schermutselingen plaats gehad; den 6den zochten de christinos een tweede gebouw, Carhola geheeten, te bemagtigen, doch door de karlisten van de zijde van Astigarraga met hevigheid bestookt, konden zij hun oogmerk niet volvoeren. Van weêrszijden moet dit gevecht veel bloeds gekost hebben.

— Ter beurze merkt men op dat de drift naar aandeelen en industriele ondernemingen eenigzins begint te bedaren. De 3 pCt. bleven heden met weinig handel tusschen 79,15 à 79,20; de 5 pCt. hielden zich wel staande. Het Spaansch actief werd aangeboden tegen [illegible], gevraagd à 25; er werd in dat papier veel gedaan op levering tegen het einde dezer maand. De notering was heden (15 Mei) 5 pCt. 108,85; 3 pCt. 79,05; Nap. renten 99,60; Sp. Ardoin 25⅜; Passive 5¾; O. Differ. 7; Rom. L. 100⅜.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 15den Mei.

Bij koninklijk besluit van 12 dezer, is Mr. *L. A. Ligtenvelt* eervol ontslagen als majoor, kommandant der dienstdoende schutterij van 's Hertogenbosch; zijnde de heer *H. Habraken* in diens plaats benoemd.

— Door den opperkamerheer is bekend gemaakt, dat het hof, op morgen, 15 dezer, den ligten rouw voor den tijd van veertien dagen zal aannemen, wegens het overlijden van H. D. H. Mevrouw de hertogin *Douairière* van Saxen-Meiningen, geboren Prinses van Hohenlohe-Langenburg.

— Uit 's Hage schrijft men van gisteren:

» Gisteren middag is er groot afscheids-diné ten hove gehouden.

» Des morgens heeft er bij Mevr. *van de Spiegel* een groot dejeûner plaats gehad, hetwelk, onder anderen, door Z. K. H. den Prins *van Oranje* en Hoogstdeszelfs twee oudste zonen, benevens het korps diplomatique, is bijgewoond.

» Eergisteren heeft, nadat zulks, ten gevolge van het ongunstige weder dagelijks was uitgesteld, op een veld, in eene der voorsteden der residentie, de eerste groote Romeinsche wedren, door de tot het Koninklijke Cirque van den heer *B. Loisset* behoorende rijders en rijderessen, plaats gehad. Hoezeer het weder niet aanlokkelijk was, werd deze wedren in tegenwoordigheid en tot groot genoegen eener talrijke en zeer aanzienlijke menigte gehouden. Heden heeft er eene tweede en morgen eene derde, dusdanige wedren plaats. Vrijdag avond is de voorstelling in het Koninklijk Nederlandsch Cirque van den heer *Loisset*, met de tegenwoordigheid van HH. KK. HH. den Prins en den Erfprins *van Oranje*, Prins *Alexander* en Prinses *Sophie*, vereerd geworden, en hebben Hoogstdezelven herhaalde malen hunne bijzondere tevredenheid over de schoone en bewonderenswaardige kunstverrigtingen en tooneelen, welke dien avond uitgevoerd werden, aan den directeur van het Cirque betuigd. Op deze wijze voortgaande, houdt men zich overtuigd, dat hetzelve al meer en meer de goedkeuring des publieks zal verwerven.

» Gisteren avond is ook de voorstelling van den Franschen Schouwburg, alwaar, voor het tweede debut van den nieuwen troep, *le Barbier de Seville* werd gegeven, met de tegenwoordigheid van HH. KK. HH. den Prins en de Prinses *van Oranje* vereerd geworden."

— In het *'s Gravenhaagsch dagblad* leest men het volgende berigt:

» Door eene vriendelijke hand zijn ons medegedeeld eenige nommers van het aan de Kaap de Goede Hoop, in het Nederduitsch en engelsch, uitkomende dagblad, *de Zuid-Afrikaan*, loopende tot den 27 Januarij dezes jaars. Daaruit blijkt, dat het te dien tijde nog wel tot geene doorgaande vijandelijkheden op de grenzen der kolonie gekomen was, doch dat er eene zeer sterke spanning tusschen de grensbewoners en de Kaffers bestond, en men steeds voor nieuwe invallen van die woeste horden vreesde. Men schreef zulks voornamelijk toe aan de verkeerde maatregelen der regering, hoofdzakelijk daarin bestaande, dat men de nieuwe province, *Koningin Adelaide* genaamd, grootendeels van troepen ontbloot had. Dit had, van de eene zijde, de stoutheid der Kaffers aangewakkerd, en, van den anderen kant, een groot aantal boeren, meest van Hollandsche afkomst, doen besluiten, met vrouwen en kinderen hunne woonplaatsen, waar zij zich niet langer veilig rekenden, te verlaten. Tusschen een gedeelte van deze en een troep Kaffers had reeds een scherp gevecht plaats gehad, waarin de boeren wel eene aanzienlijke menigte vee verloren hadden, doch waarbij zij zich dapper verdedigd, de aanvallen des vijands mannelijk afgeslagen, en 100 à 150 man van denzelven gedood hadden. Deze uitgewekenen hadden zich thans grootendeels vereenigd, en zeven veldkommandanten aangesteld, om de orde te handhaven en de noodige maatregelen van veiligheid te nemen. Verder waren twee personen door hen benoemd, om de godsdienst uit te oefenen, volgens de gebruiken der *Hollandsche gereformeerde kerk*, waarvan de een, *Smit* genaamd, eertijds zendeling was in dienst van het Londensche zendelinggenootschap, en de andere onderwijzer in de nu door de Kaffers verwoeste school in den Olifantshoek. Elken Zondag werd er tweemalen godsdienst gehouden, waartoe het volk door het luiden van eene klok bijeengeroepen werd. Dit een en ander had vrij wat ontevredenheid onder de bewoners der volkplanting verwekt, maar vooral heerschte er een groot misnoegen over den inhoud van zekere depeche van den Britschen secretaris van Staat voor de kolonien, waarin de kolonisten en de autoriteiten aan de grenzen gezegd worden door hunne gedragingen aanleiding te hebben gegeven tot den jongsten vernielenden krijg met de Kaffers. Dien ten gevolge, werd in de Kaapstad onderteekend een verzoekschrift aan het Britsche Parlement, waarin verzocht werd, dat er eene commissie, mogt benoemd worden, om op de plaats zelve onderzoek te doen naar de oorzaken van den jongsten kafferoorlog en de ongegronde beschuldigingen, tegen de kolonisten ingebragt."

De heden ontvangen Duitsche bladen leveren weinig belangrijks op. Er wordt daarin veel gesproken over de ophanden zijnde inspectie-reis van keizer *Nikolaas*, door de provincien van zijn Rijk. Daaromtrent wordt gezegd dat het de grootste reis zal wezen, die door een europeesch monarch ooit, achtereen, gemaakt is. De keizer wil zich in persoon naar Siberie en naar Tiflis begeven, ten einde door eigene waarnemingen zich te overtuigen dat zijne bevelen worden uitgevoerd. In zuidelijk Rusland zullen onder het oog van den keizer groote wapenoefeningen plaats hebben. De afstand dien de keizer voornemens is te doorloopen, zal meer dan 13,000 wersten bedragen.

Het te Berlijn verspreide gerucht dat de Hertog *Karel* van Mecklenburg Strelitz de pruissische dienst zou verlaten, schijnt ongegrond te zijn geweest. — De militaire exercitien die in het begin van dezen zomer in de Rhijn-provincien zouden plaats hebben, zullen, op bevel des konings van Pruissen, geen voortgang hebben. — Te Münster is men druk bezig met veranderingen in het muntstelsel te brengen. Men spreekt van een voorstel van de beijersche regering aan al de zuidduitsche staten welke deel van de tolvereeniging uitmaken, om tegen den 1sten Junij gevolmagtigden naar München te zenden, ten einde men zich gezamenlijk over de te nemen algemeene maatregelen te dien opzigte, zou kunnen verstaan. — De genezing van den aartshertog palatijn wordt volkomen geacht; in de kerken van de onderscheidene gezindten te Pesth zijn daarvoor dankgebeden ten Hemel gezonden, en hebben de ingezetenen aldaar op verschillende wijzen hunne vreugde over zijne herstelling aan den dag gelegd. Men verwachtte dat deze omstandigheid den Aartshertog in de gelegenheid zou stellen om de hier en daar in Hongarije nog bestaande gisting te doen bedaren.

— Te Weenen waren den [illegible] Mei genoteerd: Bankactien 1368½.

De londensche dagbladen tot den 12den brengen het berigt aan, dat de verkiezing voor Westminster, welke de partijen elkander zoo zeer betwist hebben, ten voordeele der Tories beslist is. Sir *F. Burdett* is met 3567 stemmen, zijnde 515 meer dan zijn tegenstander *Leader* had kunnen vereenigen, tot lid van het Lagerhuis herkozen. De heer *Burdett* heeft na zijne benoeming, eene rede gehouden, vooral daarop nederkomende, dat zijne partij nimmer de vernedering van het protestantismus *in eenig gedeelte van het Koningrijk* zou dulden, en dat hij in dien zin zijne herkiesing begreep. De ministeriëlen zijn zeer verslagen over deze uitkomst, en voorzien daarin eene nederlaag, althans eene veel vinniger bestrijding van de maatregelen omtrent Ierland, en in dat geval houden zij zich zeer bedacht voor het behoud der rust op dat eiland. De *Times* zegt ten slotte eener beschouwing over deze herkiesing, dat dezelve eene zegepraal der behoudende partij over geheel Groot-Brittanje is, en tot in het minste gehucht de indruk daarvan zal worden gevoeld. « De kiezers van Westminster, » aldus besluit het blad, « hebben een toon aan het Rijk gegeven, welke bij millioenen weerklank zal vinden. Alle regtschapen lieden moeten er hun dankbaar voor zijn. » [illegible] zijn, gisteren avond, in het Lagerhuis, eenige bepalingen van de [illegible] armen-wet, na eene levendige discussie, aangenomen.

— De koningin neemt steeds in beterschap toe; ook de oostenrijksche gezant Prins *Esterhazy*, die vrij ernstig ongesteld was geweest, was aan de beterhand.

— Ter londensche beurs van den 12den waren genoteerd: 3 pCt. gec. 90⅛; Ned. 2½ pCt, 53¾; dito 5 pCt. [illegible] Spaansche Ardoin 22¼ Portugal 29 a ½; Braz. 84 a [illegible]

Ter beurze van Antwerpen was de notering zaturdag (13 *Mei*) als volgt: Belg. 100⅛; Metall. 103⅝; Sp. Ardoin 22⅝; Differed. 7¾; [illegible] 92, B. Tavoliere 56; Sicilië 92; Rom. L. 100¾; Certificate Antw. 97¼; Braz. 85½. — Wisselkoers op Amst. en Rott. ¼ pCt. premie.

*** Heden verloste voorspoedig van eene DOCHTER,
J. J. VAN DEN KIEBOOM, geliefde Echtgenoot van
BREDA, Ec. J. A. KERSTENS.
den 12. Mei 1837.

Te Breda, bij BROESE EN COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.